

SVENSK FISKERITIDSKRIFT

Dr. TH. THORSTEN EKMAN

23: E ÅRG.

1914

HÄFT. 2.

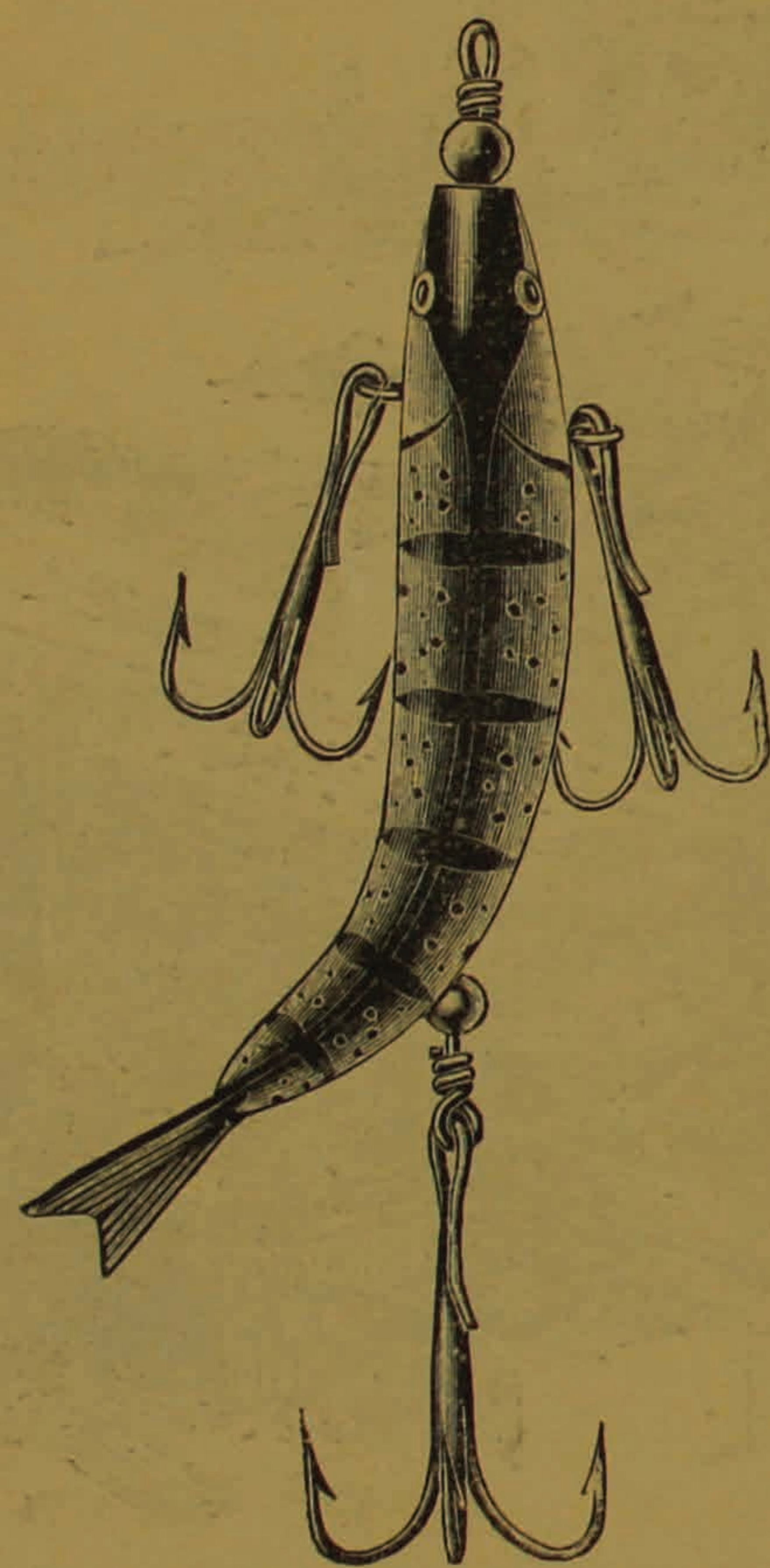
ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-A.-B.
UPPSALA

S. ALLCOCK & Co. Ltd.

Standard Works, Redditch, England.

Fiskkrok, Metspön och Fiskredskap

N:r 7249 »TIT-BIT» (medelstorlek).

Under åren 1900—1910 har fabriken erhållit 6 "Grand Prix", hvilket bekräftar den öfverlägsna kvaliteten af de varor, som fabriken tillverkar.

Detta drag saknar fenor, den kringsvängande (roterande) rörelsen åstadkommes genom en böjning af stjärten, draget är försedt med aftagbara trekrokar, kan användas med endast en trekrok vid stjärten, men äfven lika bra med trekrok å båda sidor.

Frånvaron af alla lindningar gör draget mycket varaktigt.

Draget spinner mycket fort, svänger omkring centrumstången och är ett oemotståndligt lockbete.

Tillverkas i 3 storlekar, små, medel och stora, passande för laxöring, lax och gädda.

Hufvudagenter:

Paul Berghaus & C:o, Göteborg.

Svensk Fiskeri-Tidskrift

UTGIFVARE D:R TH. THORSTEN EKMAN.

FISKERIINTENDENT.

23:e årg.

1914

Häft. II

Protokoll hållet vid Svenska Fiskareförbundets styrelses sammanträde å Kungl. Landbruksakademiens lokal i Stockholm den 20 mars 1914.

§ 1.

Närvarande: Professor Lönnberg, greve von Rosen, godsägare Isoz, greve Bielke, landshöfding Sahlin, artisten Lindström, ryttmästare von Mentzer och doktor Ekman.

§ 2.

Upplästes och godkändes förslag till styrelsens årsberättelse för tiden 1 april 1913—20 mars 1914.

§ 3.

Genomgicks programmet för årsmötet samma dag.

§ 4.

Beslöts, att villkoren för billighetsprenumeration skulle förenklas så, att yrkesfiskare, som är medlem af fiskeriförening, hvilken själf är medlem uti Svenska Fiskareförbundet, må, i den mån upplagan för året medgifver, kunna erhålla Svensk Fiskeritidskrift för 1 kr. för löpande året, samt uppdrogs åt sekreteraren att ordna behöfliga detaljbestämmelser.

§ 5.

Medelades, att statsbidrag för utgifvande af Svensk Fiskeritidskrift under år 1914 beviljats med kr. 1,200.

Stockholm som ofvan

Thorsten Ekman.

Justeras:

Einar Lönnberg.

Svensk Fiskeri-Tidskrift 1914. Häft. 2.

Protokoll hållet vid Svenska
Fiskareförbundets årsmöte å Kungl.
Landtbruksakademiens högtidssal den
20 mars 1914.

§ 1.

Mötet öppnades af styrelsens ordförande, professor E. Lönnberg, som därefter utsågs att leda dagens förhandlingar.

§ 2.

Till styrelseledamöter för tre år omvaldes: godsägare F. P. Isoz, riksdagsman C. H. Vallentin, grefve Sten Bielke, f. d. öfverjägmästare Fr. Tigerhielm och godsägare Hans von Horn.

Efter grefve Axel Mörner, som afsagt sig, valdes bruksförvaltaren Erland Hedberg, Strömsbergs bruk, till styrelseledamot för tiden 1914—1915.

§ 3.

Till revisorer omvaldes brukspatron Clas Gabr. Timm och grefve Fritz Löwen. Till revisorssuppleanter omvaldes lifmedikus E. O. Lidin och agronomen P. J. Högfeldt.

§ 4.

Föredrogs och godkändes den af styrelsen afgifna årsberättelsen (Bil. A.).

§ 5.

Föredrogs revisionsberättelsen (Bil. B.), och beviljades full och tacksam ansvarsfrihet för det tilländagångna arbetsåret.

§ 6.

Höll fiskeriintendenten d:r T. T. EKMAN föredrag "Om gäddodling" (Bil. C.).

§ 7.

Inledde fiskeriasistenten d:r IVAR ARWIDSSON öfverläggningsämnet: "Om möjligheten att erhålla ålyngel till inplantering". (Bil. D.)

Fiskeriintendenten Ekman omnämnde den fångst af ålyngel, som skedde vid Älfkarleby, och som nog kunde utvecklas vidare. Ynglen därifrån voro större än vid Norrköping.

Byråchefen Nordqvist. Det funnes flera platser, hvar ifrån ålyngel kunde fås. Södra Sveriges fiskeriförening hade ordnat fångster vid Lagan (Kassefors), Mörrumsån (Torsebro) m. fl. ställen. Stora mängder yngel ginge äfven upp i Skånes åar och bäckar. Det behöfdes särskilda personer för att ombestyra fångsten. Det hade visat sig, att arbetare på platsen, trots god ersättning beräknad efter fångstresultatet, varit slarfviga och liknöjda. En svårighet låge äfven uti tillhörighetsförhållandena, om ynglet skulle föras till annat vattenområde.

Doktor Arwidsson önskade framställa den frågan till byråchefen Nordqvist, huruvida denne ansåge sistnämnda svårighet föreligga äfven vid Göta älf; om han ansåge, att borttagande af en liten mängd af det fångade ynglet och af en ännu mindre mängd af det förgäfves uppåtsträfande ynglet, inkräktade på det ofvan liggande vattenområdets rätt.

Byråchefen Nordqvist vore i denna sak af samma åsikt som doktor Arwidsson; ålynglet hade förr ej kunnat komma upp till Vänern, hvars vattenområde på grund af naturförhållandena ej borde hafva företräde framför andra. Det hushållningssällskap, som anordnade fångsten, hade af denna anledning företräde, men det vore ju en annan sak. För öfrigt funnes ej i Sverige någon plats i berörda afseende jämförlig med Trollhättan.

Fiskeriestyrelsen Nyström skötte om ålyngelfångsten vid Trollhättan. För 15 år sedan hade man börjat med små fångster; då man såg huru mycket som i själfva verket kunde fångas, enades Älfsborgs läns norra och Vermlands läns hushållningssällskap om den nu befintliga anläggningen. Fiskeristyrelserna hade därför ansett, att rekvisiter från dessa två län borde hafva företräde. Däremot hade intet beslutits om Vänern; från Skaraborgs län, som ju hade lika stora fördelar eller större af Vänern, hade ej lämnats bidrag till kostnaderna. Den rela-

tivt korta tiden för den hufvudsakliga fångsten — c:a 14 dagar i förra hälften af augusti — just under den varmaste, för transporter olämpligaste årstiden åstadkomme stora svårigheter för detaljdistribution. Transporten af yngel, som går bäst vid svalt, eller t. o. m. regnigt väder, omöjliggöres nästan då af värmen. Is kunde nog hjälpa rätt bra, men man hunne i alla fall ej med småsändningar. Förut hade man haft 5 fångstapparater; då ålynglet gick starkt på, hade man med klocka i hand räknat till 200 st. i minuten. Man hade förut haft en uppsamlingsbassäng, och i den kunde 600 à 700 kg. förvaras — den strök vid kraftstationsbygget —. Emellertid hade en ny anordnats, och sedan borde smärre partier kunna expedieras ordentligt. År 1912 trodde talaren, att alla rekvisitioner, som inkommit i tid, blifvit fullgjorda.

Det vore ju ett sätt att anordna större förvaringsbassänger. De nu tillämnade nybyggnaderna för kraftverket gjorde emellertid, att man ej kunde bestämma något förr, än dessa vore klara. En ytterligare svårighet låge i vattenvariationerna, som följde den olika åtgången af kraft söndagar och hvardagar, nätter och dagar. Ena tiden ginge ynglet långt uppåt turbinerna (då de stodo) för att vid pådragningen spolats ned igen.

Vid Lilla Edet kunde kanske en annan uppsamlings- eller fångstplats ordnas; där komme vattenvariationer icke att åstadkomma så mycket hinder.

Hvad som kanske redan nu kunde göras vore, att med statsbidrag få någon person anställd, för att ordna med arbetet och försändningar för andra län. Talaren ville ej åtaga sig att sköta expeditionen af försändelser till de andra länen och trodde ej heller att en hans eventuelle efterträdare skulle vara villig härtill.

Fiskeriassistenten Arwidsson såge gärna, att hushållningssällskapena behölle och skötte ålyngelfångsten samt ombesörjde försäljningen. Om de finge rätten att fånga ynglet och finge betaldt, så kunde de också gärna ordna med alltsammans. Äfven efter 10 augusti kunde rätt betydande mängder stundom fås, så t. ex. hade en gång 500 kg. erhållits, och en sådan kvantitet räcker långt.

Professor Lönnberg hade i början af juni sett mängder spädt ålyngel i i Öresund utfallande bäckar. Göta älfs-ynglet vore väl ett år äldre; men det borde väl äfven där finnas en kontingent yngre ålyngel, som komme mera samtidigt med det skånska ynglet. Det vore egendomligt annars, då ju Göta älf ligger närmare Atlanten, hvarifrån ynglet kommer.

Byråchefen Nordqvist. Det vore en känd sak, att ju senare på hösten ynglet kommer, desto större är det. På västkusten kommer det späda ynglet i april—maj, i Skånes bäckar i maj—juni och är då 8—9—10 cm. långt. De stora höstynglen skulle efter undersökningen möjligen vara 2—3 år äldre än nyssnämnda, men talaren tyckte att mycket tydde på, att tillväxten skedde fortare, än man hittills antagit. Det finnes visserligen akvarieförsök, t. ex. i Hamburg, som visade, att montée som varit ett helt år i akvarier med *tillgång* till mat — huruvida de ätit kunde ju vara en annan sak — knappast alls hade vuxit; men det kunde vara annorlunda i fria naturen.

Fiskeriintendenten Ekman lämnade några meddelanden från en inplantering af engelskt ålyngel (från Severn), glasål, i en ostpreussisk sjö, Paprotkersjön.¹ 20,000 yngel hade insatts, och i augusti 1913 fångades 60 ålar, som då varit i sjön 4 1/2 år; af dessa visade sig två st. hafva varit ett år äldre än de andra; det händer ej sällan, att bland Severnynglet en eller annan äldre, men ej större ål medföljer de andra. Af de öfriga 58 ålarna voro blott tre hannar, resp. 42, 46 och 47 cm. långa; de öfriga voro honor från 46—64 cm:s längd med en medellängd af 52,9 cm., en exceptionell tillväxt för öfrigt. Lika gamla ♀-ålar från Elbe anses vara c:a 26 cm. långa, eller ungefär hälften i längd. Det kanske intressantaste vore emellertid, att en så stor procent af dessa glasålar voro honor.

Sedan öfverläggningen förklarats afslutad, fattades följande *resolution*.

Svenska Fiskareförbundet uttalar önskvärdheten af, att frågan om tillhandahållandet af svenskt ålyngel för sådana

¹ Från en uppsats i *Der Fischerbote* 1914 n:o 1.

vatten, där den nedvandrande, utvuxna ålen med fördel låter fånga sig, med det snaraste upptages af fiskeriadministrationen till behandling och lösning.

§ 8.

Inledde ryttmästare O. VON MENTZER öfverläggningsämnet: "Hvad bör göras för sportfiskets ordnande i landet." (Bil. E.)

Fiskeriassistenten Arwidsson hemställde, att inledaren ville lämna närmare uppgifter om vatten, som kunde hafva lockelse för en metare; de uppräknade lämnade nog ej tillfälle till laxmete, hvilket hos oss endast funnes i västkustälffvarna. Funnes det verkligen områden, som ens i blygsam grad kunde täfla med norska?

Ryttmästare von Mentzer. Laxen vore nog en konung bland sportfiskar, men vi hade t. ex. 10-kg:s laxöringar kanske t. o. m. mer än i Norge; dessutom funnes röding, harr m. m. och äfven i Norge betalades rätt mycket för fiske af sådana, hvarpå talaren lämnade exempel.

Professor Lönnberg hade på 1890-talet vid en norsk gästgifvaregård sett några obetydliga bäckar, som utarrenderats för högt pris åt engelsmän; i dessa kunde ej vara tal om annat än små fisk. Af fångsten fick arrendatorn endast behålla, hvad han själf åt upp. Vi hade säkert många vatten, som kunna täfla med de norska, blott bostads- och vägförhållanden m. m. vore bättre.

Norges inkomster af engelska sportfiskare i arrenden, aflöningar, arvoden, hyror af hästar och åkdon, vivre m. m. hade beräknats uppgå till öfver 1,258,200 kr. årligen. Det vore för öfrigt en hel del penningutlägg, som ej inräknats häruti, t. ex. utgifter af ej till den association hörande sportsmän, hvilken dessa uppgifter rörde.

För öfrigt hade engelsmännen börjat fästa sin uppmärksamhet vid vårt lands fisken. Det hade nyligen framkommit ett erbjudande från engelskt håll att ordna sportfiskeförhållandena i Sverige mot en årlig ersättning under 5 år af 18,000 kr. jämte en hel mängd extra förmåner och ersättningar dessutom. Att erbjudandet ej

skulle antagas vore ju klart, men det visade dock, att vi anses hafva sportfiskemöjligheter att taga vara på. Det vore då vida bättre, om en svensk byrå toge saken om hand; det blefve bättre och billigare på flera sätt.

Fiskeriassistenten Arwidsson ville varna för stora förhoppningar. De höga norska prisen vore inställda efter en fisk, på hvars fångst vi ej kunde bjuda. Harr kunde nog duga, men med röding trodde han ej att sportfiskare ville nöja sig.

Talaren kunde meddela, att fiskeriintendenten Ågren omnämnt, att en engelsman med fördel metat stor lax i Ångermanälven, det hade gått lika bra som på andra håll. Det vore kanske en sak att undersöka bättre än som hittills skett, huruvida det gick att meta lax i Norrlandsälffvarna. Emellertid finge man, om saken visade sig möjlig, vara beredd på att slopa notfisken, fasta fiskeverk och dylikt; eljest finge man ej betaldt af sportfiskaren.

Äfven den stora laxöringen vore ej att få hvar som helst. I Stora Lule vatten funnes sådan numera knappast mer än i nedre delen; den forsen, hvarest den finnes där, komme nog att borttagas, och så vore det slut med det fisket. Ett storartadt harrfiske funnes emellertid fortfarande därstädes. Utmed järnvägslinierna fiskades det bort allting. Så t. ex. är det slut med allt godt fiske i trakten af Kiruna.

Ryttmästare von Mentzer. Med de ifrågavarande cirkulären afsåges att få veta, hvad som nu ej vore känt. Hade man nu haft dessa kunskaper, så hade utredning ju ej behöfts. Denna dag hade talaren mottagit förfrågan om arrenden af sportfiskevatten från ett hotellbolag, men hade hvarken velat eller kunnat lämna begärda upplysningar. Man ville ej hafva utländska mellanhänder utan man ville, att saken från början skulle komma i svenska, stabila och pålitliga händer. Det ginge kanske ej så fort att få allt i ordning — men man finge börja så smått. En svensk byrå skulle kunna ställa så, att fiskevattensägare finge ordentligt betaldt, och arrendatorerna ej behöfde betala öfverpris.

Professor Lönnberg. I Dalälven hade skickliga laxmetare förgäfvets sökt meta lax, men däremot gick det bra att meta stor hafslaxöring, s. k. okla.

Utmed järnvägslinierna i Norrland blefve nog vatten utplundrade. Likaledes bedrefves ett utsträckt tjuvfiske, liksom tjuvfjakt, på kronans marker, men härför borde rådast bot. Talaren hade i manuskript liggande en inlaga med förslag till, huru saken kunde ordnas. Det vore ej nog med att konstatera det onda och så slå sig till ro. Ville kronan utarrendera sina vatten, så skulle kronan också låta bevaka dem; annars ville ingen arrendera.

Artisten Lindström. I England och Skottland bruka arrendatorer själfva anställa bevakare och vårdare, då de arrendera sportmarker. Komme utlänningar hit, så droge de nog själfva försorg om bevakningen, låt vara i samband med kronan på dess marker.

Sedan öfverläggningen afslutats, biträdde mötet inledarens förslag, att *Förbundet skulle till Kungl. Domänstyrelsen ingå med en skrifvelse framhållande önskvärdheten af, att samtliga dess tjänstemän intresserade sig för ifrågavarande sak och för de frågeformulärs ifyllande, hvilka inledaren föreslagit skola bl. a. till revirförvaltningen vid statens norrländska domäner utsändas.*

I enlighet med inledarens förslag gaf årsmötet i uppdrag åt Styrelsen, att *utse lämpliga personer för att i samråd med Turisttrafikförbundet träffa nödiga åtgärder för sportfiskets ordnande i landet.*

§ 9.

Ordföranden uppläste en skrifvelse från fiskeriinstruktör J. A. Ling i Västernorrlands län behandlande frågan om åtgärder mot de allt talrikare uppträdande tumlarna. (Bil. F.)

Sedan *professor Lönnberg* beskrifvit de nu upphörda danska tumlarefångsterna i Lilla Bält, *byråchefen Nordqvist* påpekade att den skada tumlarna göra är vida mindre än den som skälarna åstadkomma, samt att numera särskilda redskap för tumlarefångst nog ej finnes, lämnades

af *fiskeriassistenten Arwidsson* och *fiskeriinstruktör Eriksson* några meddelanden, gående ut på, att någon större skadegörelse ej påbörjades tumlarna. *Fiskeristipendiaten Nilsson* omtalade, huru på Dalmatiens kuster tumlare, eller om det möjligen vore andra smärre tandhvalar, instängdes med nät och harpunerades. *Fiskeriassistenten Arwidsson* uppvisade ett tumlarenät, som han lyckats anskaffa från Albo härad i Skåne. Om användningsättet hade han ej fått närmare kännedom, men ännu torde personer lefva i den trakten, hvilka kunde lämna upplysningar härom. Frågan befanns vara för litet utredd, för att något beslut skulle kunna fattas.

§ 10.

Årsmötet beslöt, att årsavgiften under år 1915 fortfarande skulle utgöra 2 kr.

§ 11.

Antecknades att c:a 40 personer besökt årsmötet. Stockholm som ofvan
Thorsten Ekman.

Justeras:
Einar Lönnberg.

Bil. A.

Svenska Fiskareförbundets årsberättelse för tiden 1 april 1913—20 mars 1914, afgifven af dess styrelse.

Förbundet höll år 1913 sitt årsmöte den 31 mars. Sedan detta årsmöte har styrelsen sammanträdt den 1—2 april, den 5 maj, den 10 oktober och den 13 november 1913, den 15 januari 1914 samt innevarande dag. Af årsmötet uppdrogs åt styrelsen att med ledning af vid mötet fördiskussion uppsätta och till Riksdagens jordbruksutskott inlämna ett motiveradt uttalande rörande då föreliggande förslag till lag om gemensamhetsfiske. Ett sådant uttalande uppsattes också och inlämnades den 3 april till jordbruksutskottets ordförande. På grund af den behandling lagförslaget redan före årsmötet

erhållit inom Riksdagen, ernåddes emellertid icke de afsedda ändringarna. Om och då lagen en gång kommer att ändras, föreligger i alla händelser sålunda på förhand ett uttalande af Fiskareförbundet, som då torde kunna komma till nytta. Skrifvelsen är införd i Svensk Fiskeritidskrift, årgång 1913, häft. 2.

Vid årsmötet inleddes ett öfverläggningsämne så lydande: "I hvad mån kan det vara lämpligt att skärpa straffen för olofligt fiske?". Efter diskussionen beslöts att af styrelsen begära preliminärt förslag i hufvudsak i enlighet med inledarens framställning. Sedermera utarbetades inom styrelsen ett förslag till underdånig skrifvelse i ämnet. Vid sammanträde den 10 oktober beslöt styrelsen att, då det vore ovisst hvad som kunde förlovas genom uppskjutande af ärendet, skrifvelsen skulle till Kungl. Maj:t afgifvas, hvilket också skett. Sedermera har den sändts på remiss till vederbörande myndigheter, från hvilka flera förordanden, t. ex. från Kungl. Landtbruksstyrelsen, ingått. Skrifvelsen är intagen i Svensk Fiskeritidskrift, häft. 6, 1913.

Med anledning af att Förbundet, äfven vid sagda årsmöte, uttalat sig för, att förbudet mot användande af sax till fångst af skäl och utter borde borttagas, har styrelsen ingifvit till Kungl. Maj:t en underdånig skrifvelse i ämnet slutande med anhållan om att sax, gillrad under vatten, måtte få användas för fångande af skälhund eller utter. Skrifvelsen finnes införd i Svensk Fiskeritidskrift, häft. 1, 1914.

Den viktiga lagen om gemensamhetsfiske har tryckts och som bilaga åtföljt Svensk Fiskeritidskrift, häft. 4, 1913. Ett antal separat finnes ännu kvar, hvilka utlämnas af skattmästaren efter 25 öre pr exemplar.

Allt fortfarande har styrelsen ansett lämpligt att förlägga årsmötet till landtbruksveckan, för att på sådant sätt vinna ett större antal mötesdeltagare.

Antalet medlemmar i Svenska Fiskareförbundet var vid slutet af år 1913 729 st., nämligen: 18 korresponderande ledamöter och 27 ständiga ledamöter samt 684

årligt betalande, af hvilka senare 9 voro i utlandet boende och 12 st. fiskeriföreningar. De anslutna fiskeriföreningarnas medlemsantal torde uppgå till c:a 500. Tills dato ha för år 1914 ingått 16 nya medlemmar.

Förbundets organ i den periodiska pressen, Svensk Fiskeritidskrift, har under år 1913 utkommit på samma sätt och under samma redaktion som föregående år. För dess utgifvande under år 1913 har statsunderstöd uppburits med kr. 1,200, och lika stort statsunderstöd har beviljats för år 1914. Liksom föregående år har tidskriften år 1913 utdelats gratis till 26 landtmanna- och 10 skogsskolor. Under samma tid hafva 23 st. medlemmar af anslutna fiskeriföreningar använt sig af medgifven billighetsprenumeration (à kr. 1 pr årgång).

Förbundets ekonomiska ställning framgår af revisionsberättelsen och för årsmötet tillgängligt räkenskapsammandrag. Behållningen vid 1913 års slut utgjorde kr. 5,466:95, hvaraf kr. 1,310:— på ständiga ledamöters fond. Kapitalbehållningen har under året ökat med kr. 202:88, däraf kr. 150:— på ständiga ledamöters fond.

Stockholm som ofvan

Einar Lönnberg.

Thorsten Ekman.

Bil. B.

REVISIONSBERÄTTELSE.

Sedan Svenska Fiskareförbundet till revisorer för granskning af 1913 års räkenskaper och förvaltning utsett herrar brukspatron C. G. Timm och grefve Fritz Löwen, och den sistnämnde varit genom sjukdom förhindrad att delta i revisionen, så hafva undertecknade Timm och Lidin, den sistnämnde i egenskap af revisors-suppleant, förrättat revisionen, och få vi efter företagen granskning vitsorda riktigheten af omstående tablåer öfver inkomster och utgifter samt förbundets ställning vid årslutet såsom fullt öfverensstämmande med räkenskaperna.

Räkenskaperna äro mycket noggrant och ordentligt förda samt behörigen verifierade, och den verkställda granskningen har icke föranlett till framställandet af någon som helst erinran. Förbundets värdehandlingar hafva af oss blifvit inventerade och befunnos i god ordning. Förbundets allmänna kassa, som under året ökats med kr. 52:88, utgjorde vid årets slut kr. 4,156:95. Ständiga ledamöters fond, som under året ökats med kr. 150:—, utgjorde vid årets slut kr. 1,310:—. Förbundets hela kapitalbehållning utgjorde således vid årets slut af kr. 5,466:95.

Då revisionen icke föranlett till framställandet af någon erinran hafva vi slutligen endast att hemställa:

att full och tacksam ansvarsfrihet beviljas för det tilländagångna arbetsåret.

Stockholm den 18 mars 1914.

Clas Gabr. Timm.

E. O. Lidin.

Bil. C.

GÄDDODLING.

Föredrag af fiskeriintendenten T. T. EKMAN.

Gäddan torde alltid hafva varit starkt uppmärksam. Hon är en fisk, som syns, såväl under leken på grunda platser, som då hon slukar eller slukat sitt ofta stora byte. Just det senare, att gäddan tager så stora fiskar, har gifvit henne ett dåligt rykte som glupsk roffisk, som skadedjur, och man läser ofta i gamla råd om fiske, huru gäddan bör hållas efter, emedan hon åte upp all annan fisk. På senare tider har hennes anseende som ekonomisk fisk emellertid allt mera stigit. Hon betalas högt, är omtyckt i köket och på bordet, kan fångas och marknadsföras nästan hela året om, växer snabbt och trives i nästan alla slags sötvatten, äfven i bräckt kustvatten. Hon kan visserligen vara mer och mindre fet, men ej ens närmast efter leken är hon i så dålig kulinarisk kondition som t. ex. aborren eller laxen, flera andra fiskar onämnda. Hennes till synes stora rofgirighet förlåter man numera dels på grund af hennes snabbvuxenhet (= goda tillgodogörande af födan), dels på grund af den hjälp hon lämnar vid förminskning af antalet mindre värdefull fisk, som annars förtär födan för bättre fiskar i vattnen.

Äfven hennes egenskap af god sportfisk räknas gäddan nu för tiden på många ställen som en välgående förtjänst. Endast i sådana vatten, där värdefullare fisk, såsom lax, röding, laxöring m. fl. dylika förekommer i större mängd, torde gäddan allt fortfarande böra hållas strängt inom marginalen.

I samband med gäddans mer och mer erkända stora värde har man allt mera funnit det vara nödvändigt att tillse, att tillgången på gädda ej förminskas. Det kan och bör emellertid ske på olika vis, allt efter de rådande förhållandena.

Man kan afsätta fredningsområden, där hennes lek får fortgå alldeles ostörtd, man kan förbjuda all gäddfångst under hela eller viss del af lektiden, man kan förbjuda användande af vissa redskap under sådan tid eller föreskrifva viss beskaffenhet på maskstorleken i desamma m. m. Man kan också bestämma visst minimimått, under hvilket hon ej får fångas. Så gäller nu i Östergötlands läns skärgård ett minimimått på gädda af 35 cm., och i Södermanlands läns skärgård torde med all sannolikhet snart nog ett minimimått af 40 cm. komma att antagas. Man kan vidare söka direkt skydda eller förbättra hennes lekplatser, och slutligen kan man äfven direkt konstbefrukta hennes rom för utläggande i vattnet på lämpliga platser eller i kläckningsapparater; det vunna ynglet kan sedan släppas i fria sjön eller särskilda fiskdammar.

I karpdammar hade man förr stundom några gäddor för att, som det hette, »hålla de lata karporna i rörelse», och äfven för att förtära karpnygel, som kläckts i dammar för vuxen fisk; numera förekommer knappast det förra och ej heller det senare i samma grad, sedan det s. k. Dubischsystemet kommit till allmänare användning. Däremot är det rätt vanligt att hafva några få mindre gäddor eller kanske hellre någon annan roffisk t. ex. forell tillsammans med växande karp och sutare för att undanhålla småfisk, grodor och andra näringskonkurrenter.

Gäddans växande anseende framgår äfven af den ökade efterfrågan på yngel — det är numera en ganska vanlig sak, att det i utländska tidskrifter annonseras om eller efter gäddyngel eller sättfisk af gädda — och af de ganska ofta förekommande notiserna om och beskrifning af gäddodling.

Då numera i Sverige flerstädes särskild omsorg torde behöfva ägnas åt gäddan, så har jag tänkt, att några meddelanden om gäddodling skulle kunna intressera förbundet.

Jag tager då begreppet »gäddodling» i mera inskränkt bemärkelse och icke omfattande andra för gäddstammens bestånd afsedda åtgärder än sådana, som vidtagas i förening med konstbefrukning af rom. Det är emellertid f. n. ej möjligt att lämna en enkel beskrifning öfver, huru »gäddodling» bör gå till. Dels är nämligen saken i åtskilligt ännu på experimentets stadium, dels måste gifvetvis olika sätt tillämpas allt efter de många olika förhållanden, som möta vid olika vatten såsom insjöar af talrika slag, skärgårdar med

bräckt vatten, fiskdammar, rinnande vatten m. fl. samt allt efter orsakerna till gäddbeståndens knapphet.

De vanliga tiderna och platserna för gäddans lek torde vara allt för väl kända för att här behöfva omnämnas. Endast det är kanske behöfligt att påpeka, att i skärgårdarna gäddan tyckes leka äfven ute i hafsbandet, men då — åtminstone i regel — på tångbotten eller kanske äfven på annan bevuxen botten, i allmänhet på djupare vatten 1—3 meter, men äfven på grundare platser, om de äro väl skyddade för vågsvall, — äfven på grundt vatten med *Charabotten* har jag iakttagit gäddlek — samt att leken där sker sent; under senare hälften af maj och början af juni har jag själf erhållit lekmogna gäddor i yttre delarna af Östergötlands och Södermanlands skärgårdar. Gäddrommen är svagt anfastande men lossnar i regel snart från anfastningsplatsen. Hos olika gäddor synes klibbigheten vara rätt olika; en del gräddrom klibbar nästan icke alls. En hona på ett par kg. eller mera uppgifves bruka hafva omkring 100,000 romkorn, större gädda har naturligtvis flera, till öfver ett par hundra tusen. En sak att observera vid gäddleken är att gäddan aldrig lägger rommen på en plats utan afsätter den lite här och hvar under simmande fram och åter öfver lekplatsen.

En svårighet vid konstbefruktning af gäddrom är, att hanarna så ofta lämna en ytterst ringa mängd mjölke i sänder, stundom endast en eller ett par droppar. Vid andra tillfällen kunna de dock hafva rätt mycket mogen mjölke till hands. Såväl hanar som honor kunna hafva svårt att mogna i sump. Åtminstone har jag haft tillfälle konstatera att — och det gäller såväl hanar som honor — af ända till ett par tre tjog på lekplatser fångade och sålunda ej långt från lekmognad varande gäddor, hvilka förvarades i sump, på flera dagar endast ett fåtal mognat. I andra fall kunde de dock nog mogna rätt bra. Huruvida det, att de ej mognade, berodde på att vattnet i de i allmänhet något djupt stående sumparna ej blef varmt nog, eller på utestängande af direkt solljus eller på att hanar och honor höllos i olika sumpar eller på att det var i skärgården, har jag ej kunnat afgöra. Åtminstone i ett fall kunde det förstnämnda ej vara orsaken, nämligen då gäddorna tagits på djupare lekbotten, tångbotten i hafsbandet, hvarest vattnet var minst lika kallt som på sumpplatsen. I allmänhet var det hanarna, som hade mest svårt att »mogna», så att man kunde få gå igenom stundom 7 à 8 fiskar eller flera för att få ett par droppar mjölke. Som väl är, synes emellertid gäddmjölke hafva stor befruktningsförmåga, så att en mycket ringa mängd behöfves. Med ett par droppar har sålunda behandlats omkring $\frac{1}{2}$ deciliter rom med resultat, att 80 à 90 % af rommen blef befruktad.

Jag skall nu öfvergå till beskrifning af själfva befruktningen. Gäddorna äro både starka och hala och äro därför rätt svåra att handtera stadigt, hvarför man knappast kan reda sig utan hjälp. För att kunna hålla fisken är det bäst att med ena handen fatta

omkring eller bakom hufvudet och med den andra om stjärten framför fenan. Dessutom bör man linda något om fisken; mjukt papper duger, tyg som ej är för glatt eller hårdt, t. ex. säckväf, är också bra; allra bäst är kanske dock ett stycke nottrasa, hvars knutar, utan att skada fisken, likväl hindra glidning. På mycket stora gäddor bör man helt och hållet linda in hufvudet i en trasa, en säck, en kasse eller dylikt. Den som håller fisken bör iakttaga att hålla fiskens bakre del högre än den främre och att söka böja hufvud och stjärt något uppåt, hvarigenom bukskinnet blir spändt och rommen lättare rinner ut. Den, som skall sköta om själfva befruktningen, stryker först med handen bort slem och vatten från gäddans undersida och analfena samt söker att aflägsna exkrementerna, om sådana finnas i slutet af ändtarmen. Greppet härför lär man sig snart; det tages med tummen och pekfinger något framför analöppningen. Är det en hanne, får man vara särskildt försiktig, så att ej mjölken på samma gång klämnes ut.

I allmänhet har jag funnit den torra befruktningsmetoden vara lämpligast, framför allt emedan man då ej riskerar att rommen, innan den hinner befruktas, får ligga i vatten för länge, medan man söker efter tillräckligt med mjölke hos hanne efter hanne, hvilket ju kan blifva behöfligt. Af samma orsak bör man ej heller taga för mycket rom i sänder. Befruktningen kan ju lyckas ganska bra med en anmärkningsvärdt liten mängd mjölke, men i regel torde det vara lämpligt att söka få åtminstone 10 à 15 droppar till $\frac{1}{2}$ dricksglas eller c:a 1 deciliter rom, mera skadar gifvetvis dock icke. Stundom finns ej mer än ett par droppar mjölke mogen, och dessa rinna lätt ut på stjärten, hvilken då doppas ned i rommen; jag har äfven med fördel tagit upp en eller par droppar med lillfingernageln och så fört mjölken öfver till rommen. Emellertid får man ju också någon gång rikligt med mjölke. Då tillräckligt med mjölke tillsatts, samt vatten påhållts och försiktigt omrörts, torde det bästa vanligen vara att genast hålla ut rommen jämte mjölkevattnet på något lämpligt ställe i närheten — om man är på lekplatsen nämligen; detta för att romkornen ej skola hinna klibba vid hvarandra, och klibbigheten sålunda ej komma till godo. Sedan rommen stått i befruktningsvattnet en stund, hvarvid den brukar klibba ihop, och därefter sköljts, lossnar den visserligen i regel åter. Uthållt på lekplatsen klibbar den sedan vida mindre, hvilket ju ej är till fördel för utvecklingen i naturen. Någon gång är i stället klibbningsförmågan så stor, att man har svårt att få hopklibbade korn att lossna igen från hvarandra och detta är ej heller bra, emedan med hvarandra hopklibbade romkorn äro mycket utsatta för mögling. Direkt utlagd på lekplatserna och väl spridd, torde sådan rom däremot hafva stora förutsättningar för god utveckling, emedan de lätt fastna på växterna i stället för att sjunka till botten.

Sedan man befruktat rommen kan den behandlas på många olika sätt. Det enklaste torde som sagdt vara att omedelbart efter

mjölketillsättning och omröring utlägga den på naturliga lekplatser — och i många fall torde detta vara att föredraga. Såväl då, som då man behöfver transportera rommen, som i så fall skall i förväg väl sköljas och före utläggningen skiljas, om den klibbat ihop, är det af stor vikt att rommen sprides, lägges ut så glest som möjligt. Längre fram skall jag omnämna ett särskildt sätt för att borttaga klibbigheten.

För några år sedan (år 1908) beskrefs i Svensk Fiskeritidskrift af n. v. fiskeriinstruktören i Skaraborgs län Hj. Kartman, ett sätt att tillvarataga gäddrommen. Han nedslog på en för storm skyddad, rikt gräsbevuxen och från främmande föremål väl renkrattad plats gamla, mörka bräder på ända ganska tätt intill hvarandra, så att inhängnaden blef $1\frac{1}{2} \times 2$ meter med gafveln mot land. Djupet var c:a 1 fot. Bräderna afsågades till 12 tum från vattenytan för att ej utestänga solen. Den befruktade rommen lades rätt tätt på botten och fick där kläckas, hvarefter ynglet fick gå ut, genom att på dagarna ett bräde i yttre gafveln drogs upp. För att skydda för skadedjur (»fåglar») försågs »anstalten» äfven med en nätbindning. Sättet uppgifves af herr Kartman ha lyckats mycket väl. Enligt mitt förmenande ligger en svaghet dels i inhängnadens ringa storlek, dels — i samband därmed — däri, att rommen kommer väl tätt, samt uti att vattenomsättningen genom de täta bräderna kan blifva för klen — i synnerhet om bräderna skola stå så tätt, att ej gäddynglet, som tager sig igenom nära nog huru fina hål som helst, ej skall kunna slippa ut mellan dem. Hvad skada genom »fåglar» angår, så torde sådan egentligen endast kunna åstadkommas af andfåglar. Vadare äro ej så talrika, att de behöfva medräknas, och kråkan — på en fots djup när hon ej att plocka rom — kan äfven vid grundare vatten bland gräset knappast åstadkomma mera än en väl behöflig gallring af för tätt lagd rom.

Helt nyligen har i Från Skog och Sjö förekommit en uppsats med bland annat en beskrifning af gäddodling liknande nyss nämnda — dock i försämrad form. Jag vill särskildt anmärka att, om man, som förf. där föreslår, först låter rommen af alla de fångade gäddorna rinna ut i ett vattenfylldt kärl och först sedan låter några droppar mjölke »rinna ned öfver och bland romkornen» — förf. varnar för att taga för mycket mjölke! — det finnes föga sannolikhet till en god befruktning och ännu mindre till undgående af fullständig förstöring genom svampning af hela den hopklibbade massan; att det ej blir bättre, om man enligt beskrifningen öfvertäcker hela botten med rom, tätt lagd intill hvarandra, behöfver jag nog ej påpeka.

I stället för att lägga rommen direkt på botten kan man lägga den i ena eller andra slaget af *kläckningsapparater*. Ett slag är beskrivet i en tysk tidskrift (Fischereizeitung 1909, N:o 35, sid. 564) och består af en låg, i genomskärning t. ex. 0,75 m. bred korg, hvars botten täckes med grästorfvor, hackadt enris eller dyl.

och försedd med korsvis påspikade träribbor till handtag. Den befruktade rommen lägges i korgen — om man ej vill direkt befrukta den i densamma — hvarefter korgen sättes ut på lagom grundt vatten; ynglet får efter kläckningen taga sig ut bäst det vill. Skall ynglet tillvaratagas för förflyttning, klädes korgen med ren linneväf. Rommen bör dagligen tillses för eventuellt behöflig rensning. Korgen täckes öfver natten med tyg eller dylikt till skydd mot skadedjur, t. ex. ål och annan fisk. På dagen kan rommen skyddas mot större djur genom att lägga ett nätstycke öfver den. Författaren angifver det vara lämpligt att lägga litet gödsel i närheten för att främja utvecklingen af näringsdjur för det späda nyutkomna ynglet. Detta torde möjligen vara bra, men man får nog akta sig att ej taga för mycket, så att vattnets renhet försämras. Möjligen skulle utläggning af riskvistar med befruktad rom af mört eller annan tidigt lekande fisk vara minst lika fördelaktig.

Under åren 1910—1912 gjorde jag en del undersökningar rörande möjligheten af fiskodling i större skala i skärgårdarne inom Sörmland och Östergötland. Gäddan var därvid särskildt föremål för arbetena. Resultaten blefvo dock ej så goda, som man hoppats, hufvudsakligen emedan svårigheten att i skärgården samtidigt få större mängder mogen rom och tillräckligt med mjölke visade sig vara mycket stor. Att åstadkomma något i större skala blef sålunda ej möjligt, då man måste beräkna, att yrkesfiskaren ej hade tid och tillfälle att bråka allt för mycket med sumpningar, och profningar för att se efter om fisken är mogen. En annan svårighet var också, att man endast i få fall kunde beräkna vattentillgång i bäckar med sådan fallhöjd, att apparater t. ex. kaliforniska lådor eller s. k. själfränsare kunde användas. Däremot kan nog mången fiskare, som är intresserad af saken, lätt lära sig att i mindre skala utföra befruktning af gäddrom och sålunda tillvarataga någon del af annars utan nytta tillspillogifven rom.

Då man skulle söka få fram ett tillvägagångssätt, som är lätt att tillämpa för fiskare, måste detta vara enkelt. Jag valde då, att lägga rommen i fyrkantiga lådor eller ramar af bräder med botten af galvaniserad järntrådduk, koppar eller mässingsduk. Duken målades med mönja eller asfaltlack, hvilka båda ämnen visade sig ungefär lika fördelaktiga, asfaltlacket var kanske dock att föredraga. Ramarnas sidor gjordes 60 cm. breda, emedan detta var en bredd passande efter lättast erhållelig duk. På så sätt blefvo de billigare pr ytenhet. Sedan rommen befruktats, lades ramen ut, och rommen påhålldes försiktigt och spriddes ut öfver duken. Försök gjordes med flytande ramar, på grundare och på djupare (= friskare och kallare) vatten, med ramar sänkta till botten eller till någon decimeter från denna och i båda fallen då försedda med lock med duk af samma slag som ramens botten, i inre skärgården och i yttre o. s. v. Någon bestämd fördel af det ena eller andra tillvägagångssättet kan

jag knappast nämna; delvis beroende på den stora svårigheten att få fullt jämförliga romförhållanden för kontrollförsök. Äfven var det ej lätt att få tillfälle öfvervaka alla arbetena tillräckligt, ehuru jag till min hjälp hade fiskeristipendiater, förutom anställda biträden. De förra liksom jag voro ju ofta upptagna af andra tjänsteåligganden. Emellertid visade det sig, att befruktningen i regel gick mycket bra. 80—90 % och mera af rommen var nog oftast befruktad, om ej särdeles vidriga förhållanden kommo i mellan. Kläckningsprocenten varierade i hög grad. Ända till c:a 70 % — kanske mera — kläcktes någon gång; i andra fall blef det föga yngel. Detta senare inträffade, om rommen i för hög grad svampade, hvilket ej sällan hände. Dock tycktes detta ej betyda fullt så mycket, om den ej inträffade för tidigt. Jag observerade t. ex. att stora mängder väl utvecklade yngel kunde finnas kvar i lådor, hvarest hela botten bestod af en hopsvampad massa, hvilken t. o. m. hunnit blifva öfvervuxen af grönalger. Så mycket kan emellertid sägas, att utvecklingen gick bättre med små rommängder, än då större partier lades i samma låda. Allt för mycket arbete nedlades ej på utplockning af svampade korn, emedan en sådan plockning ej gärna kunde tänkas blifva utförd af yrkesfiskare. Det gällde ju att se till att få en för dem duglig metod.

Jag försökte äfven att hålla den nybefruktade rommen i kläckningslådan, innan mjölkvattnet bortsköljts, och innan den hunnit klibba ihop, och det gick då ungefär lika bra med befruktning och kläckning som annars; men sedan lådan någon dag gungat i vattentytan, hade all rommen åter lossnat från gallerduken, och den afsedda fördelen, att rommen ej skulle hopa sig i hörn eller kanter, nåddes ej.

Det kan mången gång vara lärorikt att se, huru experiment misslyckas. En gång hade jag försökt använda kopparduk, omålåd, till romramarna. Detta gick emellertid ej alls — i saltsjön. All rom dog vid ett tidigt stadium och fick en svagt grönaktig färg, tydligen angifvande ärgförgiftning; denna rom möglade ej alls, den hade synbarligen blifvit desinficerad. Det bör kanske påpekas, att metallen själf ej hann ärga synbart.

En annan gång hade jag på ramarna galvaniserad järntrådduk, som målats med mönja; i stället för galvaniserad nubbe hade jag fått kopparnubbe för påspikningen af duken. Ramarna lågo ned-sänkta — det var sik det den gången gällde — i vattnet, saltsjön i Stockholms yttre skärgård dock innanför Furusund, visserligen länge nog, c:a 3 månader, men så hade också duken med utgångspunkter från kopparnubben, där färgen sannolikt skafts af vid påspikningen, alldeles rostet sönder. Koppar och zink gifva ju i saltlösning upphof till starka galvaniska strömmar, hvilka här bidragit till järnets förrostning.

Vid Södra Sveriges Fiskeriförenings station vid Aneboda har äfven gäddromkläckning utförts med rommen lagd i lådor eller rät-

tare i med botten af metalltrådsduk försedda rammar. Där torde man emellertid haft ramarna fästade mellan i botten nedslagna på-lar. Detta tillvägagångssätt har gifvetvis den fördelen, att vid starkare vågsvall lådan ej blir utsatt för gungning, genom hvilken rom eller yngel kan skadas eller t. o. m. kastas ut. I insjöar går det också för sig med ett sådant tillvägagångssätt, hvilket i saltsjön med dessas häftiga och oberäknliga vattenståndsväxlingar skulle kunna medföra oväntade händelser.

Om man har tillgång till rinnande vatten med åtminstone någon fots fallhöjd, kan gäddrommen mycket väl kläckas i apparater, exempelvis i s. k. kaliforniska lådor. Kanske ännu bättre äro s. k. själfränsande (glas)apparater. I Fischerei-Zeitung för 1909, n:r 51, angifver *A. Michaelis* det vara lämpligt att först lägga rommen i en kalifornisk låda (Brutkasten) för 4 à 5 dagar, sedan hålla dem i själfränsare (Brutgläser) under tre à fyra dagar, hvarunder de ränsas från obefruktade eller eljest dåliga korn, och så återföra dem till kläckningslådorna för kläckning. *Michaelis* påpekar bl. a. särskildt nödvändigheten af ränsning af äggen antingen i själfränsare eller i brist på sådan medelst pincett, samt äfven att rommen mycket väl kan läggas direkt ut på lugna, gräsiga platser för kläckning — men alltid väl utspridd.

Jag skall här inskjuta en liten notis om gäddyngeltillväxt, hämtad ur Fisch.-Zeit. 1911, n:r 12. Författaren hade kläckt gäddor, och af flera tusen yngel funnos efter ej fullt 2 månader endast 9 st. 9 à 10 cm. långa fiskar kvar. Af brist på föda hungrade de, det var nämligen svårt att få lämpligt fiskyngel till mat åt dem, och hade de säkert ätit upp hvarandra. Så släpptes omkring 50 st. 3 cm. långa regnbågsforelllyngel till dem. Ögonblicklig jakt! och de små röfvarna sväljde två à tre regnbågare efter hvarandra. Efter tre dagar voro alla dessa uppätta — sålunda skulle hvarje gädda fått 5 à 6 munsbitar — och de senare hade vuxit med nära 2 cm. längd. — Jag medgifver, att tillväxten förefaller nästan otroligt stor.

Redan för flera år sedan hade man för att kunna kläcka an-fästade rom, t. ex. gösrom, i själfränsande, ursprungligen för sikrom och annan dylik för rom, afsedda apparater, börjat behandla rommen med majsmjöl, potatisstärkelse och dylikt. Fiskmästare *Sörensen* vid Aneboda har använt denna metod äfven för gäddromkläckning. Sedan rommen befruktats på vanligt sätt och c:a 25 % vatten tillsatts, tillreddes i ett annat kärl en blandning af vanlig (potatis)stärkelse i proportionen: 1 liter vatten till 1 kg. mjöl. Häraf togs $\frac{1}{5}$ liter till $\frac{1}{2}$ liter af den befruktade rommen. Rommen och stärkelseblandningen omrördes under c:a 5 minuter, tills de voro väl blandade. Sedan fylldes kärlet med vatten, hvar-efter vattnet under försiktig skakning afhölldes; så fylldes kärlet på nytt och samma procedur upprepades, till dess ej mera stärkelse syntes till i vattnet. All klibbighet var då försvunnen. C:a $\frac{3}{4}$

liter (= c:a 45,000 st.) rom fylldes sedan i en stor själfränsare, i hvilken tillflödet, omkr. 3 liter i minuten, reglerades så, att äggen rörde sig jämt utan att rinna öfver kanten på apparaten. Döda och skadade ägg flyta upp till ytan och skummas där lätt af.

Från den 22 april till 8 maj hade rommen utvecklats, och ynglena voro färdiga till utsättning. Naturligtvis beror tidslängden för utvecklingen på vattentemperaturen. Af 60,000 romkorn hade 33,000 gäddyngel erhållits. Då ynglet kläckes, måste man hafva ett tätt galler för afloppet ur det tråg eller låda, i hvilken apparaten står, emedan gäddynglet lätt följer med det öfverrinnande vattnet och går förloradt.

I stället för mjöl kan man använda lera eller väl sköljd torfdy eller dylikt. Jag gjorde en gång ett försök med att befrukta idrom, som är i högsta grad anfastande, efter denna metod. Rörde till en gröt af väl sköljd torfartad dy och vatten, lät mjölke rinna ned på denna samt rörde om blandningen. Så tillsattes en kvantitet rom, det hela rördes om igen hvarefter omedelbart mera vatten påhålldes under omröring. Efter proceduren funnos en del enstaka romkorn, en del korn bildade liksom oregelbundna pärlband och glesa drufklasar, en del hade ju bildat kompaktare klumpar och kastades bort. Befruktningen hade emellertid lyckats bra, och ynglet kläcktes oklanderligt utan att rommen svampade.

Nu slutligen endast en kort tilläggsnotis! En praktiker rekommenderar att vid användande af flytande lådor eller ramar hvar annan dag med en borste rengöra nätduken för att befördra vattenomsättningen. Han hade emellertid ej lådor af samma slag som ofvan nämnts, utan lådor med träbotten och endast nätduk för två motstående sidor; i lådorna lades in ris, på hvilket rommen skulle fästa sig. Samma person uppgifver, att, om temperaturen i luften ej är mer än + 5° C., man i 5 liter vatten, fyllt på kärl af 6 à 7 liters rymd, kan transportera c:a 1,000 st. flera dagar gammalt gäddyngel under 8 till 10 timmar. Han uppgifver äfven, att is icke bör användas vid sådan transport.

Enligt hvad jag tyckt mig finna, brukar hvarje gädda hafva sitt jaktområde, desto mindre ju mindre gäddan är. Allt efter som hon växer till ökar hon sitt revier — kanske äfven på mindre kamraters bekostnad. Det är förut sagdt, att rommen bör ligga glest för att utvecklas väl. Äfven för ynglenas utveckling har nog detta sin betydelse. Komma de för tätt, så äta de säkert upp hvarandra. Man vet ju ej huru många, som få rum på ett visst område. Att denna siffra måste växla efter platsens beskaffenhet, dess gömslen och tillgång på näring, är dock klart. Man kan också taga för afgjort, att om ett antal yngel, väsentligen öfverstigande det passande antalet, kommer ut på ett visst område, mängden af större yngel eller vuxna gäddor ej alls blir bättre, ja snarare t. o. m. sämre, än om det passande, mindre antalet träffats, och det helt enkelt därför att tillväxten på de små måst blifva

sämre, då näringen ej varit nog riklig. Det är sålunda vid utsättning af befruktad rom lämpligt att sprida den öfver så stora områden som möjligt. Detta torde i än högre grad gälla vid utsättning af kläckt yngel, och allt mera ju större ynglena äro. Af den orsaken skulle nog det ofvan beskrifvna Kartmanska kläckningssättet verka vida bättre, om ynglena, i stället för att själfva få söka sig ut, upptogos och fördes ut till flera olika platser. De äro för dyrbara för att få äta upp hvarandra. I naturen slösas det ju alltid med nya individ, men i gäddans instinkt ligger det dock, att hvarje fisk söker sprida sin afkomma öfver större ytor. Då människan skall taga vid naturen, måste gifvetvis största möjliga tillvaratagande af möjligheterna tillgripas, om något märkbart resultat af arbetet skall blifva följden.

»Gäddodling» kan sålunda ske på många sätt, genom indirekta åtgärder, afsedda att skydda leken och lekplatserna eller de uppväxande smågäddorna m. m. eller genom direkt »odling», genom konstbefruktning af rom och dennas eller kläckt yngels utsättande i vattnen — allt sammans afpassadt efter de förhållanden, som närmast åstadkommit minskning i gäddstammen eller hindrat en stark sådan att uppstå. Mången gång kunna ju kombinationer af olika åtgärder behövas. Hvad nu den direkta odlingen angår, så är den nog, då det gäller mindre, men dock naturligt begränsade områden, ej så öfverkomlig, om man blott iakttager att se upp för alla stöttestenar, såsom svårigheten att få mycket mjölke, att rommen, om den ej lägges i själfränsande apparater, bör läggas glest, att man vid utläggande af rom eller yngel i sjön väljer lämpliga platser och sprider ut ynglet så mycket som möjligt m. m.

En sak, som jag förut ej nämnt, men som kanske dock bör påpekas, är nödvändigheten att tänka på, att gäddan i alla åldersklasser behöfver riklig föda, om det skall blifva något af henne. Den första korta tiden räcker planktondjur af diverse slag, men snart nog vill gäddungen hafva fiskdiet. Att laga att på yngelplatsen finnes tillgång till spädt yngel af andra slag är således synnerligen lämpligt. För äldre gäddor är allt, som ökar tillgång på mört och annan lämplig foderfisk af stor betydelse.

Ja mitt föredrag torde nu hafva svällt ut öfver det lämpliga, och jag skall ej längre pröfva herrarnas tålmod med anförande af detaljer, som man dock i alla fall bäst lär sig genom att praktiskt pröfva sig fram.

Bil. D.

OM MÖJLIGHETEN ATT ERHÅLLA ÅLYNGEL TILL INPLANTERING.

Öfverläggningsämne inledt af fiskeriasistenten I. ARWIDSSON.¹

Allmänt bekant är, att fångst af i åar och floder nedvandrande ål sedan gammalt bedrifvits i ålhus, ålkar, lanor etc. i stora

¹ Som lämnat här föreliggande referat af föredragets hufvudsakliga innehåll.

delar af södra och mellersta Sverige, dock nordligast i södra Jämtland och i Ångermanland. Emellertid är det väl nästan lika bekant, att detta fiske af nedvandrande m. l. m. utvuxen ål i det hela starkt aftagit, och detta helt säkert i stor utsträckning beroende på, att ålynglet, som ju stiger upp från hafvet, numera på olika sätt hindras i sin uppgång. Som svårigheten i många fall är stor, när det gäller att aflägsna dessa hinder, har man riktat sin uppmärksamhet på direkta inplanteringar af ålyngel och då främst i sådana sjöar, hvars aflopp man, så att säga, behärskar, vare sig detta nu sker genom ålhus, ållanor eller på något annat sätt.

Här må omnämnas nu pågående försök med från utlandet anskaffadt, mycket spädt ålyngel; sådant yngel har utsatts i ett vatten vid Aneboda, men några resultat kunna ännu ej föreligga. I hvarje fall synes större ålyngel erbjuda åtminstone vissa fördelar såsom större hårdighet vid transport, tidigare resultat och större lätthet att bedöma erforderligt antal vid inplanteringar. Emellertid har det visat sig för den enskilde i många fall vara skäligen svårt att erhålla större ålyngel till inplanteringar, trots det att en riklig ålyngelfångst äger rum inom landet, närmare angifvet vid Trollhättan, och sammanhänger detta i stort sedt med följande förhållanden. Vid Trollhättan, det enda ställe i landet där en regelbunden, större fångst som nämnts äger rum, fiskas nu återigen, sedan fångsten några år på grund af därvarande kraftbygges störande inverkan legat nere, en stor myckenhet ålyngel. Så t. ex. 1911 c:a 5,637 kg. (med c:a 100 st. pr kg.) och 1912 c:a 6,529 kg. (från den $17/7$ —omkring $15/9$), men 1913 erhöles däremot intet ålyngel. Denna i regel betydande mängd ålyngel kommer hufvudsakligen Vänerområdet till godo, enligt bestämmelser utfärdade af Älfsborgs läns norra hushållningssällskap, som äger här befintliga anläggningar¹ för fångst af ålyngel. Och härom är intet att säga, enär Vänern, som före byggandet af Trollhätte kanal helt saknade ål, genom kanalen blott tillföres ett ganska obetydligt antal ålyngel. Men nu ligger saken så, att rekvisiter utom Vänerområdet i vanliga fall ej få något ålyngel alls från Trollhättan, hur blygsamma dessa rekvisitioner än äro. Visserligen lära sådana bestämmelser vara utfärdade, att rekvisiter inom Vänerområdet först förses, sedan andra, och till sist öfverföres resten eller öfverskottet till Vänern. Men i verkligheten synes saken ställa sig något annorlunda, och härtill bidrager väl då, att fångsten af ålyngel är störst under den varma årstiden, då man ej kan tänka på någon nämnvärd distribution åt olika håll utan måste inskränka sig till att direkt öfverföra de högst betydande yngelmassorna till Vänern. Så uttogs 1912 detta »öfverskott» för Vänern enbart i juli, och uppgick detsamma till icke mindre än 3,950 kg. Samma år togos emellertid under tiden $10/8$ — $15/9$ 558 kg.; m. a. o., en icke så obetydlig mängd fångades under en års-

¹ Jfr årgångarna 1902, sid. 1, och 1903, sid. 34, af denna tidskrift.

tid, som ej bör lägga några oöfverstigliga hinder i vägen för ett rationellt kringsändande af ålyngel till skilda delar af landet.

Nu återstå emellertid de viktiga frågorna: kan det anses lämpligt och riktigt att beröfva Vänerområdet en del af det vid Trollhättan fångade ålynglet, och finnes i sådant fall möjlighet att på ett betryggande sätt ordna distributionen af ålyngel till skilda delar af landet?

Med afseende på den första frågan må först framhållas, att ägaren af det vatten, där ålynglet fångas vid Trollhättan, har juridisk rätt att fiska och fritt försälja detsamma. Och några anmärkningar af annat slag torde ej med fog kunna framställas mot förslaget ifråga under förutsättning, att blott en mindre del af ålynglet användes utanför Vänerområdet, och då alltid i sådana vatten, där man har rätt att vänta sig verklig nytta. 10 % af yngelfångsten skulle väl sällan eller aldrig erfordras, när det gäller dylika väl afvägda planteringar; och om man betänker, huru liten del af i Göta-ålf befintliga yngel den ifrågavarande yngelfångsten utgör, torde man ock medgifva, att den ifrågasatta distributionen af ålyngel utanför Vänerens område vore rättvis och billig. För öfrigt är det väl ej uteslutet, att ålyngelfångsten här kan än ytterligare stegras. I detta sammanhang må understrykas det förutnämnda förhållandet, att ålyngel ej af naturen haft möjlighet att uppstiga till Vänern.

Angående själfva distribueringen så bör denna gifvetvis förläggas till hösten, då temperaturen är lägre, men ännu ej obetydliga mängder yngel fångas. Möjligen behöfver man hålla en del yngel i sump, och böra i så fall betingelserna härför, liksom för att få ganska stora ålungar, undersökas. Slår hela yngelfångsten ett år fel, kan man gifvetvis det året ej tillhandahålla något yngel.

Nu kan invändas, att Älfsborgs läns norra hushållningssällskap kanske ej är villigt att ordna saken på ofvan ifrågasatt sätt. Då svaras, att resp. fiskvattensägare, således ägaren af det vatten, där ålynglet fångas, i detta fall är Staten, och det således ytterst tillkommer Staten att bestämma, huruvida ålyngel här får fångas och användningen af detsamma. Man torde väl kunna hoppas, att hushållningssällskapet ej slopar sina apparater för fångst af ålyngel, om Staten bestämmer, att en viss del af ålyngelfångsten skall under särskilda villkor distribueras utanför Vänerområdet. Men äfven om så skulle bli förhållandet, är det att hoppas att fiskeridistributionen skall kunna lösa denna fråga fullt tillfredsställande. Emellertid tillkomma snart extra svårigheter därigenom, att Trollhättans kraftbyggnad med sin nu planerade utvidgning kommer att på nytt äfventyra fångsten af ålynglet, som för öfrigt i sin uppstigning kan mer och mer blifva hindradt nedanför vid Lilla Edet.

För att saken, när den, som jag hoppas, i en snar framtid ordnas, må blifva af verklig nytta, erfordras bland annat, att allmänheten genom meddelanden, framför allt i fackpressen, får kännedom därom. Vidare ligger det nära till hands, att vederbörande

fiskeriintendenter emottaga, resp. gallra ansökningar om inköp af ålyngel, liksom genom fiskeriintendenternas medverkan de olika hushållningssällskapens fiskeritjänstemän mottaga och så tämligen i en följd distribuera ålynglet.

Sannolikt finnes möjlighet att få svenskt ålyngel från andra håll än Trollhättan, jag hänvisar bl. a. till fiskeriinstruktör Lindfors' lyckade fångster i Norrköping¹, där ganska stora ungar erhöllos (1910: de medelstora 35 cm.). Dessa förhållanden böra dock enligt min mening ej nu lägga hinder i vägen för en rationell användning af en liten del af Trollhättans stora öfverflöd på ålyngel.

Till sist framlade inledaren följande förslag till resolution:

Svenska Fiskareförbundet uttalar önskvärdheten af, att frågan angående tillhandahållandet af svenskt ålyngel för sådana vatten, där den nedvandrande utvuxna ålen med fördel låter fångas sig, med det snaraste upptages af fiskeradministrationen till behandling och lösning.

Bil. E.

HVAD BÖR GÖRAS FÖR SPORTFISKETS ORDNANDE I LANDET?

Öfverläggningsämne inledt af ryttmästaren O. VON MENTZER.

Stockholms Dagblad för den 5 januari 1909 hade inne en längre artikel signerad R. H—m med titel »Inlandsbanan och sportfisket», i hvilken artikel redan då påpekades nödvändigheten af, att något åtgjordes för sportfiskets ordnande i vårt land.

Det påpekades, huru norrmännen drogo en högst betydlig inkomst af sina sportfiskevatten, medan våra utfiskades gratis.

Huru svårtillgängliga våra bästa fiskevatten än voro och ännu äro på grund af bristande kommunikationer, hade engelsmännen dock redan då letat sig dit, ty de sky ej besvär, därom vittna deras fiskeresor till så aflägsna platser som Kanada, Tasmanien och Australien.

Inlandsbanan har emellertid nu redan gjort några vatten, t. ex. de kring Ströms vattudal, mera tillgängliga, och efter allt att döma kommer så småningom det ena området efter det andra af inre öfre Norrland i järnvägsförbindelse med öfriga delar af riket.

Vi få då en tillgång på rika sportfiskevatten, som icke torde hafva sin motsvarighet i många länder. Det är nämligen icke blott laxen, som är begärlig för den med spö utrustade fiskaren, utan, som förut anförd artikelförfattare framhåller, gifver den stora insjölaxöringen på bortåt 10 kg. nog så god användning för ett kraftigt 2-handsspö.

¹ Se denna tidskrift 1911, sid. 183.

Och detta fiske erbjudes i många af de norrländska älvarna, i synnerhet i närheten af de stora vattenbäckena, Ströms vattudal, Kallsjön, Hornavan, Storavan, Stora och Lilla Umevatten, Lulevatten m. fl., alla mer eller mindre berörda af Inlandsbanan. Dessutom hafva vi ju en otalig mängd harr-, laxörings- och rödingsvatten, till hvilka Norge absolut icke kan uppvisa maken.

De stora engelska sportagenturhusen, om jag så får säga, hafva slagit under sig så godt som alla de norska vattnen, och hvad som man kan få arrendera direkt af norrmännen, är så godt som ingenting. Jag har själf gjort förfrågningar angående arrendering af fiskevatten i Norge, men öfverallt blifvit hänvisad till bl. a. Lumley & Dowells agentur i London, hvilken firma sändt mig sin stora årskatalog för 1914, benämnd: »Norwegian Anglings, Scotch and other sporting Estates».

En sådan katalog upptager en oändlig massa erbjudanden att få arrendera fiskerättigheter förnämligast i Norge, men att huset börjat sträcka sin verksamhet äfven till Sverige framgår af de 10-tal erbjudande af svenska marker och vatten, som finnas intagna i katalogen. Att denna förmedling icke göres gratis, ligger i sakens natur, och det torde vara på tiden att stoppa trafiken, hvad vårt land beträffar, så att det icke nu, när kommunikationerna väsentligt förbättrats, går hos oss som i Norge, att dylika utländska hus slå under sig alla våra sportfisken, beröfvande oss den inkomst, som bör uppstå på sådana affärer.

Nu kanske mången invänder, att det är ingen fördel med att draga hit en massa utlänningar, hvilka endast skörta upp prisen och fördärfva folket. Här är icke platsen att dryfta skälen för och emot den utländska turistströmmens dragande in i landet, men just för att förekomma uppskörtning är det nödvändigt, att något i tid göres för att leda det hela in på rätt spår och under svensk kontroll, då vi i alla fall icke lära kunna omgifva Sverige med en kinesisk mur i syfte att helt och hållet utestänga utlänningarna från våra helgade områden.

Ju bättre samfärdsmedlen blifva mellan oss och andra länder, desto mera upphäfves vårt isolerade läge, och vi få också taga konsekvenserna häraf såväl i det ena som det andra hänseendet.

Icke kan det väl heller vara så särskildt demoraliserande att få sälja en vara för det den är värd eller för det, som betalas för densamma i andra delar af världen, och icke heller kan det väl vara så särskildt moraliserande att ständigt låta draga sig vid näsan. Men detta endast i förbigående.

Svenska Turisttrafikförbundet är den organisation, som står i närmaste kontakt med den utländska turistvärlden, och såsom sådan mottager den årligen en mängd förfrågningar rörande sportfisken och jaktmarker i Sverige.

De hafva vändt sig till mig såsom redaktör för Från Skog och Sjö med anhållan, att jag ville hjälpa dem, och inrättades då

i tidningen en särskild försäljnings- eller arrendeafdelning men utan det minsta resultat.

Förfrågningarna från utlandet kunde icke tillfredsställande besvaras eller fingo i många fall ligga obesvarade.

Återigen har Turisttrafikförbundet gjort sig påmint och framhållit, att något *måste* göras, hvarför jag upptog frågan på ett styrelsesammanträde i Fiskareförbundet, hvarvid beslöts, att ämnet skulle upptagas till diskussion på detta årsmöte.

Hvad kan då göras åt saken? Jag hade tänkt mig, att man skulle uppsätta en cirkulärskrifvelse framhållande vikten och önskvärdheten af att få saken ordnad på ett fullt rationellt sätt, hvilken skrifvelse skulle åtföljas af blankett till ifyllande för besvarande af vissa frågor rörande sportfiskevattnen.

Detta cirkulär och frågeformulär skulle utsändas till alla kända enskilda innehafvare af sportfiskevattnen, såsom bruk och sågverk m. m. men äfven till revirförvaltningen vid statens norrländska domäner, då man väl finge antaga, att äfven staten skulle vilja utarrendera en hel del af sina sportfiskevattnen. För att emellertid hafva någon förhoppning att få något som helst svar på frågorna skulle Svenska Fiskareförbundet ingå till Domänstyrelsen med en skrifvelse, framhållande önskvärdheten af att samtliga dess tjänstemän måtte intressera sig för saken och äfven för frågeformulärens ifyllande.

Samtliga blanketter skulle sedermera insändas till Svenska Turisttrafikförbundet, som skulle hopsamla och ordna materialet samt till trycket befordra detsamma på såväl svenska som engelska samt äfven sedermera förmedla utarrenderingen.

Turisttrafikförbundet har låtit mig veta, att det vore villigt ikläda sig de nödiga kostnaderna för saken, hvadan sålunda några utgifter icke skulle ifrågasättas från Svenska Fiskareförbundets sida.

Gifvet är, att uppgifterna första året icke kunde vara så fullständiga, som önskligt vore, men så småningom kunde de kompletteras, isynnerhet sedan sportfiske något år bedrifvits i vattnet i fråga.

För förmedling af dessa arrenden borde Turisttrafikförbundet eller dess »sportfiskebyrå» upptaga en viss procent, hvilka medel i första hand skulle användas till att anskaffa vidare upplysningar och för att undanrödja vissa svårigheter vid eljest lämpliga vatten m. m. På så sätt tror jag man skulle få en stomme att bygga vidare på.

De genom Lumley & Dowell utsända uppgifterna omfatta flodens namn, kommunikationsmöjligheter, inkvarteringsställe och provianteringsförhållanden, ofta äfven fiskarnas vanliga storlek i vattendraget, huru mycket fisk som fångats olika år — hvilka flugor som äro lämpligast — bästa säsongen, arrendeafgifter för månad och för hel säsong m. m. Arrendepriset stiger vanligen för ett ganska ordinärt fiske till omkring 100 £ för hel säsong (2 à 3 m.). Att våra sportfiskaren äro en sak att taga vara på och mycket värda

att taga vara på, är klart och tydligt för hvar och en, som vill bekväma sig till att sätta sig in i saken, och det är också klart och tydligt, att det är på hög tid att så göres, så att vi icke blifva förekomna af utländska agenturfirmor, hvilka betala fiskevattnens ägare ett minimum och taga maximum af sportfiskaren till missräkning och missbelåtenhet å båda sidor.

Ville Svenska Fiskareförbundet i förening med Turisttrafikförbundet taga saken om hand och söka utverka bistånd från statens sida, tror jag frågan dock skulle vara i goda händer och låta ordna sig snart nog.

Jag har gjort en liten sammanräkning öfver de fiskevattnen, som endast sportagenturfirman Lumley & Dowell skaffat sig på hand i Norge, och utgöra de tillsammans omkring 90 olika fisker, hvilka utarrenderas till ett pris varierande från 20 till 720 £.

För fiskerättigheter af omkring 4 à 5 km:s längd vid någon af Mandals-, Namsen-, Orkla och Gula älfvar betalas i medeltal för hela säsongen 175 à 200 £. (Säsongen vanl. 3 månader). Tillsammans representera husets fisker ett värde af omkr. 200,000 kronor, men detta omnämnda hus är icke det enda.

Vi hafva ett annat stort sportfiskehus, Farlow & C:o, hvilket säkert har lika mycket.

Jag skulle vilja föreslå, att årsmötet behagade gifva i uppdrag åt Styrelsen att utse lämpliga personer för att i samråd med Turisttrafikförbundet träffa nödiga åtgärder för sportfiskets ordnande i landet, en sak som jag anser vara af största vikt och betydelse för vårt sötvattensfiskes rationella utnyttjande.

Bil. F.

Till Professorn m. m. H. Herr D:r Einar Lönnberg,
Stockholm.

På grund af Herr Professorns benägna tillåtelse får undertecknad härmed föreslå att, om tiden det medgifver, följande fråga må föredragas vid Svenska Fiskareförbundets årsmöte den 20 inst. mars: »Hvilken fångstmetod kan rekommenderas såsom mest effektiv vid fångst af *tumlare*?»

Det är kanske ej så allmänt känt, men är dock ett faktum, att tumlarnas antal i Bottenhafvet hastigt ökats under senare tid. Numera händer det ej sällan, att man vid kusten af Västernorrlands län samtidigt observerar rätt många af dessa skadedjur, ja ända till 7 à 8 st. De tränga ofta in i skärgården och uppehålla sig där äfven långt fram på hösten. För 30 år sedan var tumlaren mycket sällsynt i dessa trakter, och enstaka exemplar observerades endast med flera års mellanrum. En bidragande orsak till att de

nu trivas så bra är måhända den omständigheten, att hafvet här utanför numera sällan tillfryser i den utsträckning, som förr anses ha varit fallet.

Då den skada, tumlarne vålla fisket, gifvetvis blifver allt större, ju mera djurens antal ökas, och då det är lättare att hämma ökningen nu än längre fram i tiden, har undertecknad för att väcka intresse för fångsten föreslagit att länets Hushållningssällskap måtte utbetala en premie af tio kronor för hvarje infångad tumlare. Om detta förslag bifalles, kommer frågan om bästa sättet för tumlarnas infångande att blifva mera aktuell än hittills, och har jag därför tillåtit mig att på detta sätt framlägga frågan för Svenska Fiskareförbundet under förhoppning, att bland dess medlemmar någon eller några skulle vilja gifva anvisning om bästa fångstsättet.

Gifvet är att man här vid vår bergiga och branta kust ej kan tillämpa samma fångstmetoder som t. ex. i Danmark. Möjligen kan tumlaren fångas i särskilda härför afpassade *nät*, som utsättas i plogform i de sund, där djuren pläga stryka fram, men så länge ej några försök gjorts i denna riktning, kan metoden ej rekommenderas.

Docksta (Ångermanland) i febr. 1914.

J. A. Ling.

SMÄRRE MEDDELANDEN.

Hummerodling i Bohuslän. De genom anslag af hydrografisk-biologiska kommissionen möjliggjorda försöken med hummerodling på vår västkust hafva i dagarna afslutats för året — skrives i "Fiskerierna" för den 15 augusti 1913 — efter att hafva fortgått från midten af juli månad. Försöken hafva ägt rum vid Hafstenssund, där fyra större bassänger anordnats för mottagande af hummerynglet, och arbetet har ledts af professor Appellöf, Uppsala, och fiskeriintendenten d:r K. A. Andersson. Enligt den sistnämnde kunna försöken anses hafva utfallit bra och gifvit ett gynnsamt resultat. Ett stort antal hummerhonor hade till en början infångats samt befriats från det nykläckta ynglet. Detta förvarades sedermera i bassängerna och uppföddes där till bottenstadiet, hvarpå ynglet utplanterades i skärgårdsvikarna till ett antal af öfver 7,000. För öfrigt hade vid försöken gjorts en hel del erfarenheter, som vid fortsatta

försök torde komma till stor nytta och ytterligare öka värdet af dessa.

Man hoppas, att hydrografisk-biologiska kommissionen skall erhålla anslag till företagande af förnyade försök, då ju frågan om hummerns fortbestånd och tillväxt på våra kuster vore särdeles betydelsefull. Apparater af den konstruktion, som uppfunnits af d:r MEAD, Amerika, hafva hufvudsakligen kommit till användning.

Användningen af saltsjöfisk. Härom skrives i "Fiskerierna" den 15 sept. 1913: Innevarande års riksdag anhöll hos regeringen om utredning, huruvida ökad centralisering vid upphandling för statens räkning bör äga rum. Därvid skulle äfven tagas i betraktande, hvilka närmare bestämmelser rörande inhemsk varas företräde som kunde vara lämpliga. Med anledning häraf har Göteborgs och Bohusläns hafsfiskeförening ingått till regeringen med en skrivelse, hvori föreningen meddelar, att den tänkt sig möjligheten af att i samband med den ifrågavarande utredningen äfven skulle kunna prövas, huruvida ej saltsjöfisk skulle för statens behof kunna komma till större och regelbundnare användning, än hvad nu är fallet. I samma mån, som vårt hafsfiske genomgått en snabb och glädjande utveckling, har det, enligt hvad som framhålles i skrifvelsen, visat sig svårt att finna afsättning för de stora mängder fisk som fångas. Under större delen af året finns det på västkusten riklig tillgång på fisk, som kan erhållas till ett i förhållande till näringsvärdet billigt pris. Som exempel nämnes, att det under vintern finns större tillgång på sill och på sommaren större tillgång på makrill, än som kan afsättas till skäligt pris. Om staten i högre grad än hittills skulle kunna använda saltsjöfisk, skulle staten på grund af det låga priset på saltsjöfisk göra en vinst och fiskerinäringens utveckling främjas genom den ökade afsättningen.

Sillmätningen. Bohusläns sillfiskares förening för sillmätning lyckades på sin tid få användningen af krönta

mått vid mätning af färsk sill tämligen allmänt i bruk, till stor belåtenhet för alla parter. Nu har man emellertid börjat slarfva härmed, och föreningen har därför utsändt en vädjan till sillfiskare och sillhandlare att icke använda annat än krönta mått vid uppmätningen af färsk sill. ("Fiskerierna" ¹⁵/₁₁ 13.)

Olycksfallsförsäkringen för fiskare. Riksförsäkringsanstalten har utgifvit en ny upplaga af sin broschyr om statens olycksfallsförsäkring för fiskare (Prospekt III), som torde kunna fås hos anstaltens ombud eller från denna direkt. Om innehållet, som i hufvudsak är lika med föregående prospekt, hänvisas till denna tidskrift år 1912, häft. 6, sid. 182. En del är dock nytt. Så t. ex. finnas flera exempel på utgifna ersättningar, hvilka grupperas sålunda: Sjukhjälpsersättningar öfver 50 kr.; Lifränta med eller utan sjukhjälp; Dödsfallsersättningar. Ny är äfven följande afdelning:

Invändningar mot försäkringen.

Ofta invända fiskarna gent emot försäkringen, att de äro medlemmar i sjukkassor. Detta är en god sak, men det utesluter icke olycksfallsförsäkringens behöflighet. Från sjukkassorna erhålles hjälp endast en kortare tid. Olycksfallsförsäkringen åter afser i främsta rummet att lämna understöd vid skador, som medföra för framtiden bestående invaliditet, samt vid dödsfall åt efterlevande. Och detta är det viktigaste. Under en kortare sjukdom kan man möjligen draga sig fram. Men om familjeförsörjaren för all framtid genom ett olycksfall blir mer eller mindre oförmögen till arbete, eller om han ryckes bort från de sina genom olycksfall, då är nöden för handen, om icke försäkringen träder räddande emellan.

En annan invändning är, att olycksfall ej på länge inträffat på orten. Men olyckan är oberäknelig och kommer, då den minst väntas. För öfrigt visar Riksförsäkringsanstaltens erfarenhet, att olycksfallsrisken inom fiskeyrket är betydlig. På ett enda år (1912) ha bland 1363

försäkrade fiskare anmälts 96 olycksfall, d. v. s. hvar fjortonde fiskare har drabbats af olycksfall.

Fraktlindring för sillexporten till Ryssland. Järnvägsstyrelsen har medgifvit, att Göteborgs Fiskcentral i Stockholm får — då så genom anteckning å fraktsedeln begärts — i Töreboda, Älgårås eller Laxå afkoppla vagnar, lastade med färsk sill från Göteborg till Stockholm f. v. b. till Finland eller Ryssland i och för frysning af fisken vid sagda stationer. Styrelsen har härvid föreskrifvit, att vagnarna skola kvarstå vid afkopplingsstationerna, till dess sillen efter verkställd frysning åter inlastats, att de därefter skola skyndsamt vidare befordras till Stockholm, samt att sändningarna fraktdebiteras efter direkt fraktberäkning Göteborg—Stockholm.

FÖRFATTNINGAR ANGÅENDE FISKE.

Tillägg till 10 § i jaktstadgan den 8 november 1912;
af den 21 november 1913.

(Se Svensk Författningssamling N:o 355, 1913.)

Beträffande belöning åt den, som dödar skälhund, gäller hvad i sådant afseende särskildt blifvit föreskrifvet.

Kungörelse angående belöningar för dödande af skälhundar;

af den 21 november 1913.

(Se Svensk Författningssamling N:o 356, 1913.)

Sedan Riksdagen dels medgifvit, att från förslagsanslaget till belöningar för rofdjurs dödande måtte, på sätt Kungl. Maj:t kunde finna skäligt föreskrifva, utgå belöningar för dödande af skälhundar med 4 kronor för hvarje dödad skälhund, dels ock höjt detta anslag med 26,000 kronor, har efter domänstyrelsens oeh landbruksstyrelsens hörande, med upphäfvande af kungörelsen angående villkoren för erhållande af statsbidrag till belöningar för dödande af skälur den 7 juni 1901, förordnats

att för hvarje i de Sverige omgifvande hafven af svensk undersåte dödad skälhund betalas en belöning af fyra kronor;

att belöningarna mot vederbörligt kvitto, jämväl innehållande en på heder och samvete afgifven försäkran, att de djur, för hvilka belöning erhållits, dödats af svensk undersåte i Sverige omgifvande haf, utbetalas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i kustlänen, vederbörande kronolänsman i kustsocknarna samt, i kuststäderna, af magistrat eller den, som magistrat för ändamålet särskildt förordnat;

att för dylik belönings utbekommande därjämte fordras, att det dödade djurets svansskinn och underkäk aflämnas till den, som utbetalar belöningen; dock att, där intendenten vid naturhistoriska riksmuseets vertebratafdelning eller föreståndare för zoologiskt museum vid rikets universitet eller högskolor utfärdat intyg därom, att till vederbörande museisamlingar i ostympadt skick aflämnats skälhund, sådant intyg må i stället för sagda skälhundsdelar företes och såsom bevis i förevarande afseende gälla;

att i samband med kvittos aflämnande bör å blankett, som af landtbruksstyrelsen tillhandahålles genom vederbörande utbetalare, lämnas uppgifter beträffande stället och tiden, då djuret dödats, fångstättet, ålder (vuxen eller unge) och såvidt möjligt kön;

att person eller myndighet, som utbetalat belöning, bör till landtbruksstyrelsen efter hand och senast inom utgången af det år, åtbetalning skett, insända mottagarens kvitto och de af honom lämnade uppgifter jämte ofvan angifna skälhundsdelar eller intyg;

samt att utbetalare af belöning må af landtbruksstyrelsen för ändamålet erhålla förskott, hvilka skola slutligen redovisas till styrelsen före januari månads utgång påföljande år.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1914.

Kungörelse angående ändrad lydelse af § 8 i jaktstadgan den 8 november 1912;

af den 31 december 1913.

(Se Svensk Författningssamling N:o 357, 1913.)

Sista momentet i § 8 af jaktstadgan har fr. o. m. den 1 mars 1914 följande lydelse:

Från motorbåt eller annat maskindrifvet fartyg må jakt efter annat djur än skälhund icke bedrivas i Stockholms läns skärgård från och med Öregrundsgrepen till Landsort och vid rikets västra kust från Falsterbo udde till norska gränsen samt under tiden mellan den 31 maj och den 1 oktober icke heller i öfriga delar af riket.

Lundgrens Fiskredskapsfabrik

Kungl. Hofleverantör.

Allm. Tel. 1022 · STOCKHOLM · Rikstel. 2122

12 Storkyrkobrinken 12

rekommenderar hos Herrar Amatörer, Yrkesfiskare och Återförsäljare sitt stora, rikligen försedda och väl sorterade lager af alla sorters

Verkligt prima fiskredskap

i parti och minut till moderata priser.

Hängmattor

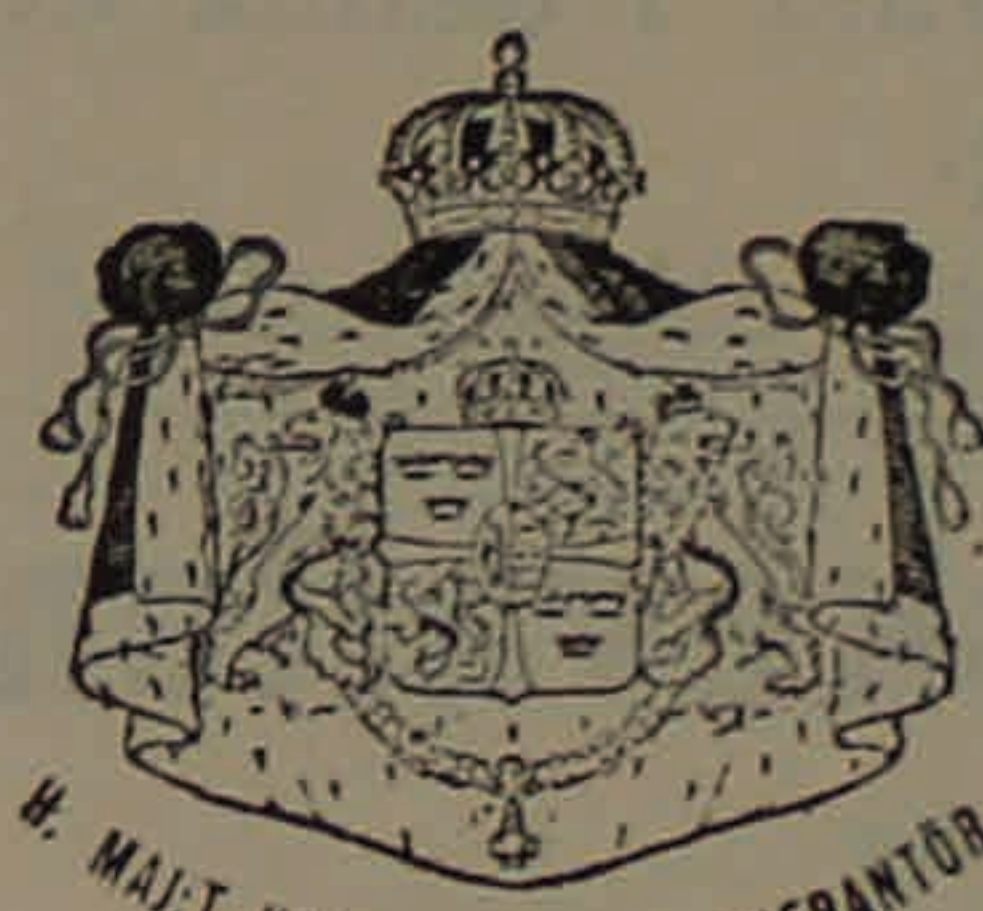
starka och välgjorda, såväl knutna som af väf, största sortiment till billigaste priser.

OBS.! Litograferad priskurant i bokformat gratis på begäran.

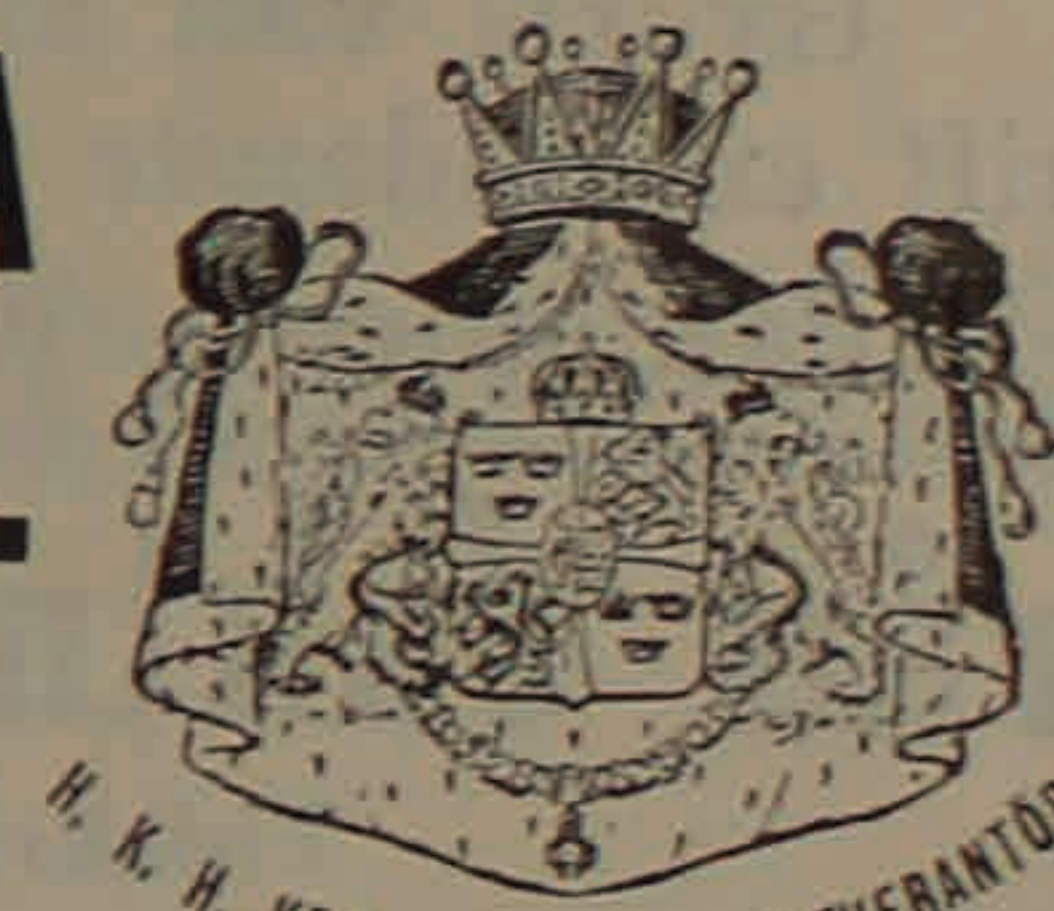
OBS.! Tillerkänd Silfvermedalj i Stockholm 1897. Guldmedalj i Bergen 1898. Första priset, stora silfvermedaljen i Gefle 1901. Guldmedalj vid 100 års Utställningen i Karlstad 1903. Silfvermedalj i Norrköping 1906. Silfvermedalj i Örebro 1911. Silfvermedalj i Köpenhamn 1912. Silfvermedalj i Vaxholm 1912.

OBS.! Fabriken är i tillfälle att effektuera äfven de största order.

FISKREDSKAP

LEIDESDORFFSKA
FISKREDSKAPS-
FABRIKEN

Storkyrkobrinken 6

LEIDESDORFF

STOCKHOLM

Ryssjor, Mjärdar, Nät,
Nätlingor m. m.
af bästa kvalitet

Sportfiskredskap
från Englands för-
nämsta tillverkare

OBS.! Illustr. priskurant i bokformat sändes gratis.

Äldsta fiskredskapsfabrik i Sverige.

Tillerkända GULD- och SILFVERMEDALJER i såväl Sverige som utlandet för "UTMÄRKT GODA FISKREDSKAP".

Fiskare!

Fiskenät, bodda och obodda, notslingor, äfvensom ryssjor och mjärdar köpas bäst och billigast från vår gamla, välkända fabrik. Första pris vid alla besökta utställningar, däribland guldmedaljer i London, Göteborg, Malmö, Stockholm och Bergen. Priskurant gratis och franko. Svenska Fiskredskapsaktiebolaget, Stockholm.

Et godt, solidt og velsejlende

FARTÖJ

15—18 Tons stort uden Motor ønskes til Købs straks. Tilbud bedes sendt til

Fiskehandler MARTIN NIELSEN
Fredericia.

FAUNA OCH FLORA

POPULÄR TIDSKRIFT FÖR BIOLOGI

utkommer med 6 häften årligen. Hvarje häfte om 48 sidor, de flesta med *färgplansch* förutom talrika illustrationer i texten.

Pris på *posten* eller i bokhandeln

}	för år 5 kr.
	för halft år 3 kr.

Hvarje vän af den lefvande naturen finner i denna tidskrift en bildande och underhållande läsning.

Redaktionens adress: Vetenskapsakademien, Stockholm.

Från Jaktmarker och Fiskevatten.

Tidskrift för jakt, skjutkonst och fiske.

Redaktör och ansvarig utgivare: Arvid Knöppel.

Tidningen utkommer två gånger i månaden (den 7:de och 21:sta) med 24 häften om året.

Intresserade, som önska profhäfte, torde tillskrifva redaktionen, adr. Dädesjö. Utmärkt annonsorgan med stor spridning bland jägare och fiskare i hela Skandinavien, i Finland och Ryssland.

Prenumerationspris: 1 år kr. 5:—, $\frac{1}{2}$ år kr. 3:—, $\frac{1}{4}$ år kr. 1:50. För innevarande år kostar tidskriften, som utkom med sitt första häfte den 7 maj, endast kr. 3:75.

Svenska Jägarförbundets Tidskrift

År 1914, 52:dra årgången, ett häfte hvarannan månad.

Prenumerationsavgift 5 kronor.

Prenumeration kan ske å posten, i bokhandeln och hos Svenska Jägarförbundets kassakontor, Norrlandsgatan 17 (Schumacher), Stockholm.

Uppsatser afsedda för och all korrespondens rörande tidskriften torde insändas till Ryttmästare O. von Mentzer, adr. Uppsala.

Gustaf C:son Lewenhaupt, Ansvarig utgivare.

SCHEUTZ' Nätfärg.

Epokgörande för fiskerinäringen. — Patenterad. Prisbel. på utställningarna i

Örebro 1911, Eksjö 1912, Halmstad 1912, Köpenhamn 1912, Vaxholm 1912, Landskrona 1913, Hudiksvall 1913, Kalmar 1913.

Besitter följande egenskaper:

1. *Färgar näten vattenblått*, hvarigenom dessa blifva relativt osynliga i vattnet och vid fiske bevisligen mera gifvande.
2. *De färgade näten besitta en utomordentlig hållbarhet* mot vattnets och atmosfärens inverkan. — Skyddar garnet mot röta.
3. *Näten krympa ej* såsom vid Catechu etc. utan maskorna bibehålla sin storlek — och garnet sin mjukhet — oförändradt.
4. *Färgnyansen kan varieras* vid färgningen, allt efter vattnets och sjöbottens färg, från ljust vattenblått till blåsvart.
5. *Enkelt användningssätt.* Scheutz' Nätfärg utgöres af tvänne beståndsdelar, dels själfva färgen, hvaruti nätgarnet får koka 1 timma, dels ett konserveringssalt, hvari det får ligga tills dagen därpå.
6. *Prisbillighet.* Till 1 kg. garn åtgår 100 gr. färg och 100 gr. konserveringssalt. Ett insjönät kostar c:a 15 öre att färga.

Försäljes i förpackningar om $\frac{1}{2}$, 1 och 2 kg. (bestående uti hälften färgämne och hälften konserveringssalt) till kr. 1.50, 2.75 och 5.— jämte porto 40 öre, mot postförskott. **Fil. Dr Th. Scheutz** Bruksanvisning medföljer. — Återförsäljare antagas. En mångfald intyg från förbrukare stå till förfogande. **i Kalmar.**

Malmö Fiskeredskapsaffär

Malmö 80.

Största lager NÄT, NÄTSLINGOR, SILLGARN, STRÖMMINGSSKÖTAR, GARN, NÄTFÄRG, RYSSJOR, MJÄRDAR M. M. bäst och billigast

OBS! Priskurant n:o 3 gratis och franko.

Patentförladdning.

Prima i $\frac{9}{16}$ ", $\frac{5}{8}$ ", $\frac{1}{16}$ " och $\frac{3}{4}$ " tjocklek i paket om 50 el. 100 st. — ger de jämnaste, tätaste och kraftigaste skott.

Hagelförladdning, stämplad el. ostämplad.

Pappförladdning af alla slag.

Kulskott, nya, med flat framdel — älgskott — träffsäkra och med stor dödande kraft — för både trånga och cylindriska hagelbössor.

Sv. Förladdningsfabriken, Upsala.

Svensk Fiskeritidskrift

utkommer med sin tjugotredje årgång 1914 till samma omfång som förut, fördeladt på sex häften och till prenumerationspris af **två kronor och 50 öre**, för utlandet **tre kronor**. Medlemmar af Sv. Fiskareförbundet erhålla tidskriften gratis som hittills. Årsafgiften i Förbundet är 2 kr.

Redaktionens adress är **Södertelge**.

I frågor rörande tidskriftens distribution torde man hänvända sig till **Almqvist & Wiksells Boktryckeri-A.-B., Uppsala**.

Annonser torde insändas direkt till Svensk Fiskeritidskrifts Redaktion, Södertelge. Inländska annonser, pris: 20 kr. för hel, 12 kr. för half samt 7 kr. för kvartsida en gång (resp. 90, 49 och 31 kr. för 6 gånger å rad). Dessutom eventuellt kassarabatt. Lägsta annonspris 3 kr. Närmare genom prospekt som tillställas på begäran.

Andra häftets innehåll:

	Sid.		Sid.
Svenska Fiskareförbundet:		Bil. F. Skrifvelse angående tumlarens skadlighet, af fiskerilinstruktör <i>J. A. Ling</i>	59
Protokoll vid styrelsens sammanträde den 20 mars 1914	33	Smärre meddelanden:	
Protokoll vid årsmötet den 20 mars 1914	34	Hummerodling i Bohuslän	60
Bil. A. Årsberättelse	41	Användning af saltsjöfisk	61
» B. Revisionsberättelse	43	Sillmätningen	61
» C. Gäddodling, föredrag af d:r <i>T. T. Ekman</i>	44	Olycksfallsförsäkringen för fiskare	62
Bil. D. Om möjligheten att erhålla ålyngel till inplantering, öfverläggningsämne inledt af d:r <i>Ivar Arwidsson</i>	53	Fraktlindring för sillexport	63
Bil. E. Hvad bör göras för sportfiskets ordnande i landet, öfverläggningsämne inledt af ryttmästaren <i>O. von Mentzer</i>	56	Författningar angående fiske:	
		Tillägg till jaktstadgan angående dödande af skälhund	63
		Kungörelse angående belöningar för dödande af skälhundar	63
		Kungörelse angående ändrad lydelse af jaktstadgan beträffande jakt från motorbåt	64